

KECSKEMÉTI LAPOK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 60 kr.
Félévre 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasabos petit sor 5 kr., többszöri vagy jellemes hirdetésekönk árbejegyzés adatak.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Bélyegdíj minden beutalásért 30 kr.

Előfizetni az év folgán minden hónap elején lehet.

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, KÖNYÖK-UTCZA, 121 SZ.

KIADO-HIVATAL: BUDAI-UTCZA, 186. SZ.

Kecksemét, 1886. április 17.

Ha az okokat kutatjuk, melyek Anglia rendkívüli jólétét megteremték; ha éber figyelemmel kísérjük őrjási haladását az ipar és kereskedelem terén: azon meggyőződésre jutunk: hogy nem csupán szerencsés földrajzi fekvése s a tengerek fölött való uralma eredményezték az ország ezen csodaszzerű felvirágzását: hanem az olcsó, egészséges alapokra fektetett hitel.

A hitel, míg jó, megannyi külön tőkét ér, és habár csak névleg az, valódi nyeresémet hoz.

A mily szigorúan bánt el adósával a múlt században, ép oly elnéző az angol jelenleg. Ha az adós bebizonyítja, hogy nem tud fizetni, nem gördít akadályt további előmenetelbe, sőt segítséget nyújt, hogy fizetés ismét folytathassa. Ez nemcsak keresztény, de bölcs eljárás. Ha az adósnak vagyona elérvereztetik, megfosztják a lehetőségtől, hogy tartozását leróghassa. Ha azonban kiméletesen bánnak vele, időt engednek ügyeinek rendezésére: legtöbb esetben eleget fog tenni kötelezettségének és a hitelezőknek kilátás nyílik, hogy végre mégis pénzükhöz juthatnak.

A restauráció és forradalom közötti időszakban az angol nemzet vagyona gyorsan növekedett úgyannyira, hogy a főleg biztos elhelyezés nem csekély gondot okozott. A XVI. század vége felé a tőkebirtokos földbirtokot vásárolt, vagy pénzért jelzálogra kölcsönöz. De a megvásárolt földbirtok holdjainak száma ugyanaz maradt, és habár a birtokok értéke nagyban emelkedett, ezen emelkedés korántsem volt oly tetemes, mint ama tőke szaporodása, mely elhelyezésre várt. Ezen állapotok természet szerű kifolyásának volt tulajdonítható, hogy merészebbnél merészebb vállalatok indítottak meg a végből, hogy a surplus (fölös) tőke minél biztosabb és jövedelmezőbb elhelyezést

nyerjen. Ily viszonyok közepette alakult meg 1688-ban a tőzsde. Valóságos mánia ragadá meg a nemzetet. Mindenki égett a vágytól, hogy mielőbb meggazdagodjék. Ekkor megérkezett a pillanat, midőn a kormány nem volt többé képes a szükséges összegeket előteremteni, melyekre okvetlenül szükséges volt, hogy a nemzet szabadságát és függetlenségét megvédje. December 15-én 1692-ben kötötte meg az első kölcsönt 10 millió forint erejéig, mely az utrechti béke után 500 millió, az amerikai hadjárat után 8000 millióra rúgott. Az államadósággal növekedésének minden korszakában az angol nemzet a tőnk szelén képzelt magát. Történetirők, szónokok és államférfiak azon nyilatkozatnak adtak kifejezést, hogy államtönk, végszuszulata a küszöbön áll. Mig azonban a kölcsön egyre növekedett, a nemzeti jólét szemlátomást gyarapodott; csőd, tönkrejutás, — távolabb mint valaha.

Hazánk pénzügyi viszonyainak javulását csak úgy érheti el, ha a kamatláb kisebb, hitelünk nagyobb lesz. A takarékpénztárnakál — melyek ez idő szerint legolesőbb hitel nyújtanak — a pénz 10% betudva az irodái és kezelői költséget. Angliában 4%-nál nagyobb kamat nem érhető el.

Legnagyobb zsarolást gyakorolnak a zálogintézetek nem csupán az által, hogy a zálogtárgy értékének alig egytizedrészt adják kölcsön; de főleg az által, hogy uszorkamatokat szednek, vagyis minden forint után havonként hat krajczárt, mely 72%-nak felel meg évenként.

Az uszora-törvény életbelépte óta csak néhány év telt el ugyan, de annyira már is bizottsággal állíthatunk, hogy a várakozásnak és az abban helyezett reménynek minimumának sem felelt meg. Olesó kölcsön megfelelő törlesztéssel, kevésbé korlátolt személyes hitellel: még mindig pium desiderium azokra

nézve, kik egyik vagy másik oknál fogva kölcsönvételre szorulnak. És valóban hogy is volna lehetséges, hogy kölcsönök ne contraháltassanak, midőn mindig vannak egyének, kiket erős motívumok kölcsönvételre, valamint hogy mindig vannak olyanok is, a kiket ugyanoly erős motívumok kölcsönadásra késztetnek?

Tanáskodik e mellett a pénzaristokratia terjedése és szaporodása egyrészt, a földmives és középosztály elszegényedése másrészt; bizonyítja azt az évről-évre nagyobb mérvet öltő kivándorlás; a végrehajtonak permanenciában declarált működése; bizonyítja továbbá a csekélyebb javadalmazást élvező hivatalnokok szárnandó állapota.

Pénzügyeink ez idő szerint emezeltek megvalósulására képtelenek levén, oly szövetezetek alakulása válik szükségessé, melyeknek főcéljuk oda irányul, hogy olesó kölcsön által az eladósodott és hitelre szorult polgárok megrongált anyagi helyzetük javulására célzó törekvéstüket lehetővé tegyék.

Késéget nem szenved, hogy oly kérdések saniozása, mely a társadalom legvitalisabb érdekeit tangirozza — elsősorban az államot illeti; de másfelől nem tagadhatjuk, hogy a társadalom márvadó közegeinek buzgósa és érdeklődése hathatós tényező ily kérdések sikeres megoldását illetőleg, mivel végeredményben a nemzet jóléte polgárainak jólétében gyökerezik. Z.

Egy körútazás.

(Folytatás.)

III. A Kis-Sztapár-újvidékiecsatornán.
Kora reggel volt még, midőn a sztapári vizszabályzó kaput, melylyel az Újcsatorna a régítől elzárható, és a még esendben működő turbina-malmet szemléltük meg. Turbina-malom a csatorna mentén több van és igen ezüszterűeknek bizonyultak, mert eltekintve olesőségüktől, főmobb lisztet szolgáltatnak, mint a gőzmalomok. Az egész csatornán 12 kamarazsilip

van, és pedig a Baja-bezdáni szakaszban Bajánál az u. n. Deák Ferenc zsilip; a régi Ferenc-csatornánban: a bezdáni, Ferenc József zs., Sebesfoknál most épülő félben, Kis-Sztapár, Verbász, Szt. Tamás, Földvárnál egy kő- és egy faszilip. Az Újcsatornán: Keresztúr, Kulpinán, Újvidéken a kettős és a torkolati zsilip. A Ferenc-csatorna fenékszélessége legnagyobb az összes európai belföldi csatornák közt, t. i. 14 m.; az Újcsatorna fenékszélessége már csak 11-38 méter Kulpinán, honnan Újvidékig ismét majd 2 méterrel keskenyebb. Az Újcsatorna fenékszélessége 13-37 méter.

Az egész csatorna-hálózat hossza 233 km.; mely következésképen oszlik meg: a sugoviciai Dunánál 3-2 km., a Baja-bezdáni es. 45-5 km., a Sztapár-újvidéki es. 68-3 km., a régi Ferenc-csatorna 116 km., mely utóbbi 229 kmnyi úttal rövidíti meg a Földvártól Bezdánig való víziútait.

Délben érkeztünk Pékla pusztára, hol Szentpály istető úr szíves kaulozolása mellett tanulmányoztuk az állami rizsöntözö telepet, mely jelenleg 40 hold terjedelmű, de évről-évre nagyobbítatik 20-25 holddal.

A rizstermelésre használandó területnek első feltétele, hogy a csatorna vagy folyó vízszinénél alacsonyabb fekvésű és így vízzel elborítható legyen.

Kisebb árkokkal az egész terület parcellákká lesz osztva, melyek egyrészen a csatornából jön a víz, a többiek lecsapoló árókként szolgálnak, és egy nagyobb áróka összejágyított víz ismét a csatornába vezettetik.

A rizs egyike a legjobban fizető növényeknek. A mag 40-45 szárt hajt, és egy kalász 200 magot hoz úgy, hogy 1 hold föld 20-25 métermázsza, azaz 40-45 hektoliter rizst ad.

Legfáradtságosabb munkák egyike a rizsgyomlálás, melyet Péklán a környékbeli rusnyák nők végeznek. Egész nap térdig vízben állva tisztítják az alacsony rizst. A gyomlálást itt 100 munkás 4 hét alatt végzi el.

A rizs megérhetésére legszükségesebb a jó száraz ősz. Az éréshez szükséges meleg mennyisége a kukoricáéval egyezik meg. A jégverés nem árt a rizsnek, ha csak kalászban nem találja. A művelés menete a következő:

A kiegyengetés után a termőföldre viz eresztetik. A megáztatott magot, miután a vizet felkavarták (a czeleből, hogy iszapos legyen) elvetik.

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

A SZINÉSZ.

Dramolette.

Személyek:

Réti, városi tanácsos.
Gizella, leánya.
Belényesi, szinzigazgató.
Ákos, unokaöcse.
Balla, színész.
Ilon, leánya.
Hamari, segédszínész.

Történik egy vidéki városban.

Szin: kertre nyíló előszoba; balra Réti, jobbra Balla lakosztályába nyíló ajtó.

I. jelenet.

Gizella, később Ilon.

Giz. (egy asztalnál dévatalpokot forgat)
Soká nem tarthat így; hiszen egész Síróból a házuk két nap óta már! Nyögünk között magam vagyok beszédes Biztatva, vigasztalva egyre-másra, Mig majd rém is ácsap a ború, Magán sírunk, panaszkodunk közösen A semmisségen. Szép lesz, mondhatom... (Ilonhoz, ki a jobboldali ajtón jön)
Jó reggelt öcsém. Jer csak hamar, Segítsd a tervemet, mely arra czéloz, Hogy megbéküljön végre már atyád.
Ilon. Jó szíved magad, hogy légy vigaszom S általás magad s engem, bár ismered Atyám vasjelmetét, mely hajthatatlan, S a sérciemre válasz megvétel.
Nincs itt vigasz, Gizellám; oda mind:

Az édes álom, csillogó remény,
Boldog szerelmem údvé, édené,
Mind, mind e sorsnak áldozója lett,
S az én jövőm: lemondás.
Giz. Lásd, Ilon,
Kesergés nem segít; itt tenni kell Gyorsan, rögtön, azonnal —
Ilon. S mit teszsz?
Giz. Mit? hm... Talán mosolygás majd a terven, Oly gyermekesnek látszik; ámdé én Magamban, érde-é: magamban! Töled csak annyit kérek, hagyd a bút, S az öreget kérsseid vedd körül.
Ilon. Már megtevést, s ha nem használ, az annyit Jelent, hogy újabb próba kárba vesz.
Giz. S ha én nyakába fonva két karom Dacos szembe esedklön tekintek, Csókot lehetek ránczolt homlokára, S ha ez kevés, meghajtom térdemet És a leányzsv minden erejével Könyörgök áldást a szép mátkapárra: Reád s Ákosra? — nos akkor, Ilon, nos?...
Ilon. Mily jó vagy! Oh mi kár, hogy szereteted Szélid heve ridog sziklához ér, Melyből soh'sem fakaszthat az virágot. E szikla, lásd, atyám határozata. Én ismerem szívének dobbanásit; Mellette nőtem föl, miként a szikla Tövéen egy szál virág; osztoztam is Jó, rossz időben véle egyaránt. S bár olykor fáj talán, hogy oly kemény, Nem tudnék élelmére tenni semmit.
Giz. No ezt nem értem. Am direktorát Gyűlölje, szidja, vesse meg, ha teszik, Azért úi bátran egymásé lehetnek. Hiszen nem Ákos a férj, de bátyja, És bátyja, meg az őcs tán még se mindég?!
Ilon. Neked s nekem nem, de az ő szeme

Ákosban is a sértőt látja folyvást S vóul fogadva öcsészt, békejobbot Bátyjának adni lenne kénytelen, S nem fogja tenni —
II. jelenet.
Ákos (jön) Hölgyeim, bocsánat, Időm kívül jövők, de mentsem az, Hogy küldetésem van direktorunktól Megkérni a haragvó Balla bécist S próbára hívni, no meg bekülsére, Bátyám ohajta —
Ilon. Ámdé nem atyám. Sérelme méreg már, a mely előnté Egész lényet s betegő tette szívét.
Ákos. Hogyan? Tehát valóban oly komoly Az öreg úrnak az az ideája Hogy meg van sérteve?
Giz. Oh, bizon komoly! Ha látná ön, miként dől-föl magában, Majd meg keserves arczot ölt sobajta; Nem izik semmi, nem talál helyet, Szóval: ki van forgatva.
Ákos. Ejnye no, Ki hitte volna? hisz' csak semmisség, Min összekaptak. Persze mind a kettő Nyakas legény, s ha szóra szó kerül, A patvar kitör s kész a harag. Pedig vagy harmincz éve vannak együtt, Pályára együtt léptek, és a sorsuk Azóta egy volt; a nemes barátság Kárpótólá éltök hiányait.
És ime, egy váratlan pillanat Heves fölindulása hozza őket, S felejtik, hogy kik őc egymásnak. Oh Pedig nem tudnák egymást nélkülözni.
Ilon. Már, fájdalom, tudják is; legalább

Atyám úgy készül. Azt határozta: Örokre béciszt mond a színlakának.
Ákos. Ilon, komoly beszéd volt ez?
Ilon. Komoly, barátom; úgy mondaná, a hogy Lelkembe férkezett a bús tudat.
Ákos. Nem, nem lehet; hisz' ez hallatlan —
Giz. Úgy van Podig; mert Balla bácsi szüntelen Ezt hajtogatja mind' azóta. — Ámdé Meg fogjuk őt bízolni. — Most tehát Segítsenek kifözni tervemet; Jerünk szobámba, mert itt bármikor Meglephet bennünket vagy más, vagy ő. (Mind el.)
III. jelenet.
Balla, Réti (jönnek a középső ajtón.)
Réti. A hogy kívántad, akként van az úgy. A polgármesterrel beszéltem; ő kész Tanácsülésben sürgőn kívánni Betöltést egy irnok-állomásnak, A mely aztán bizonynyal a tied.
Balla. Fogadd köszönetem; hisz' egyebet Nem adhatok; pedig sokat tevé Velem, s miért? — hogy egy földel alatt Tanultunk hajdan lelkesedni szépért, Jóért, hogy együtt voltunk gyermekek, És együtt ápolók reményeink, Melyek, lásd, vén koromig csaltanak Kaczerán jászva mind eddig velem, S most hagyta el galáud —
Réti. No, öreg, Elég az agsághó! vigasztalódjál. Érzékenyben vagy tán, mint kellének.
Balla. (hevesen) Nem, Istene! Érzem itt (szíjére mutatva) a szűrást, Mely mindkettőt sebő egyaránt: A szinészt s a barátot... Hát legyen!

A csirázást gyorsítandó, 8-10 nap mulva a víz leessapoltatik és a föld most pár napig szárazon áll. 8-10 nap mulva a víz ismét lebecsajátatik 3-4 napra, hogy a gyökérképződés előrehaladjon. Ha a gyökér nem elég erős, később újból leeresztik 2-3 napra a vizet.

Júniusban, hogy a bokrosodást elősegítsük 3-4; a kaszálás előtt, a mi sarlóval történik, 5-6 napig szarítjuk a rizst.

A lekaszált rizs 5-6 láb magas kazalokban 24-36 óráig marad, és hogy a mag szét ne hulljon, ponyvában vitétik a szűrőhöz vagy a cseplőhöz.

A rizsföld évi költsége holdanként 50-60 ft, míg a tiszta jövedelem 150-300 ft.

A termelt rizs kitűnő. A kicsépelet mag a rizshántól malomokban héjától megfosztva jut a kereskedésbe. Gyakori gyoma a rizsnek a muhar, melyet hajósra tele megkülönböztetnek.

Felismerése a levelt tövével levő szakál szolgál, de ez is, ép úgy mint a rizsnél, nem ritkán hiányzik. Állandó ismétlődő jelt csak azon fehér csik képez, mely a muhar leveleinél közepét képezi. Mindkét növény nagyon hasonlít az árpaéhoz.

Legveszedelmesebb ellensége a rizsnek a hajósó bogár, mely úgy lett a maggal importálva. A pille petéit a vízbe rakja, melyek mindaddig száskálnak annak felületén, míg nem a levelekhez tapadnak. A hernyó feltűgesszi magát a levélre, és azt tövével lerágva, zöld hajójával úszik a legközelebbi rizskorhoz, melyet újból letarolva folytatja hajójakázását átalakulásáig. Ezen vízi rovar ellen egyedüli védekezés a víz leeresztése, mert a szárazon elpusztul.

Peklán a rizstermelés mellett a kendertermesztés van nagyobb mérvben üzembe véve. Az Újcsatorna mellett Kis-Zszipár, Veprovác, Keresztúr, Pettau, Torzsa, Despot-Szt. Jván, Kulpiu, Petrovác, Irmoa, és Piros helységek fekszenek. Az első kivételével mind távolabb fekszenek a csatornától, és így csak a taluk felől bádortornyait láthatva, késő este érkezünk Újvidékre, hol másnap délig időztünk.

Az új-vidéki kettős zsilip az ártért környező fenék 5 és fél méternyi esésű lejtőjében épült, és az Újcsatorna egyik legérdekesebb pontja, mert magán az érdekes zsilipen kívül, majdnem egymás mellett a nyitható hidak 4 fajtáját láthatjuk itt, melyek közül legészterűbb az, melynél az egész hidpálya kerekpárazon nyugszik és mint valami keosi síneken toltathó el, emberi erőre szerkesztett hajtóművel.

A zsilip megtekintése után Bezeredy igazgatása alatt levő selyemgyárhoz mentünk, melyet oly nagy homok vesz körül, hogy midőn kocsinkról leszálltunk, majd Keeskeméten hiesem magamat.

A selyembökök felezés után gözfürdőkbe viszik, hogy a bábok elpusztuljanak; ennek megtörténte után a grubók előbb a szarítókba, innen a fonodába jutnak, hol olasz nők nagy ügyességgel, gözzel hajtott gomolyítókhoz vezetik a kikeresett szálát. Minden olasz nő mellett egy-egy környékbeli leányka segítkezik, hogy eltanulja a selyemfontást, hazánk idegen munkásra ne szoruljon. A napi munkabér 70 kr., de Olaszországban csak 35-40 kr.

A fonást munkásokban ellenőrizni nem lehet, de a selyemfontok meghatározott

súlya a helyes fonásról elég jó kritériumot szolgáltat. Arról, hogy a fonat egy szálból áll-e, egyes próbakkal győződnek meg. A próbát eszközlő kis gép csemetés által adja tudtunkra a fonat helyes voltát.

A selyemfont 3 szál selyemből sodortatik és nyersen kerül külföldre, leginkább Franciaországba, hol sokkal jobban fizetik (1 mmásza nyers selyem 3600 frt) mint az olaszországi. Legfinomabb selyem a sáruga gubó szolgáltatója.

Kíváncsok volna, hogy a selyemtenyészés hazánkban minél nagyobb kiterjedést nyerne, mert a munkaerőt nem vonja el, miután a csekély gondozást gyermekek és öregek is elvégzik, és hogy mily jó mellékkeresetül szolgál, bizonyítja az, hogy Bezdán környékén, sőt majdnem egész Bács megyében a szegényebb néposztály selyemtenyészésből fedezi már is adóját.

A kormányt e tekintetben igen sokat tett, de haszatlan ott a törekvés, hol a közöny megtörve nincs.

Újvidék egyike hazánk legesinosabb városainak. Szép és számos középületei, esinos magánháza, kövezett utcáival, kellemesen lepnek meg. Minden hazánkban elismert vallásfelekezetenek van itt temploma, jelölül azon tarkaságnak, mely lakosság nemzetiségében uralkodik.

Legtöbben vannak a szerbek. De van ezeken kívül magyar, német és többféle szláv nyelvűek is. Szép fekvése a fővárosra emlékeztet. A Duna jobb partján hazánk egyik legerősebb vára Pétervárad hatalmas falával a meredek hegy tetején mely benyomást tesz a szemlélőre, melyet Újvidékek hajóhid és a Budapesti zsimonyi vaspálya részére épített nagy vashíd köt össze.

(Vége következik.)

Egyleti és társadalmi élet. Intézetek.

A Főolvasó Társaság 5-ik esté-lye. Az első főolvasó Dr. Szeless J. egyetemi magántanár és takarékpénztári igazgató volt, szokott szikrázó szellemességével mutatta be a cigány népet, természetesen nem eleven példányokban, hanem annál elevenebb festéssel. És így hálásabb dolog is volt, mert ha e népek köztünk élő és már civilizált alakjait hozta volna színre, nem adott volna igaz képet ez eredeti népről, hogy Romániából nem hozatott ez alkalomra néhány karakter főt — nem nehezelt érte senki. Az összes főolvasások közt alig volt egy, mely oly élénk figyelmet kötött volna le maga iránt, mint a jelen.

Főolvasó rövid bevezetés után a cigányok eredete és származásáról értekez az azon általában elterjedt és sok ideig fenálló nézettel szemben, mintha a cigányok ősi és eredeti hazája Egyiptom lett volna, az összehasonlító nyelvtésztől merített érvekkel igazolja, hogy a cigányok tulajdonképen őseredeti hazája Hindóstan, vagyis Előindia északi része volt, minthogy az ott általában elterjedt sanskrit nyelvvel a cigány nyelv kétségkívül rokon természetű. Ezután a cigányoknak Európába költözéséről s itteni viselt dolgaikról értekezik, különös figyelemmel a magyarországi cigányokra, hol legelőször telepedtek meg. Érdekes, hogy a cigányok magokat egyiptomi bücsűjáróknak és zarándokoknak adták ki, mi által a keresztény népek rokonszenvét és vendég-

szeretetét megnyerték, úgy, hogy mintegy félszázadon át szabadon vándoroltak ide-otva. De végre Európa népei megalkalván e sok bücsűjárást s ennek védelme alatt folytatott kalandos és a többiekre veszélyes életmódot, feltámadtak ellenük s tűzzel-vassal igyekeztek tőlük megszabadulni. Magyarország volt, mely leginkább békén tűrte kőber életmódjukat, s inkább polgárosítani és magához közelebb vonni igyekezett őket. Ezután a cigányok vallása, szokása, életmódjuk, költészetük s általában anyagi és szellemi életüköt mutat be néhány érdekes vonást és adatot, utóljára pedig a cigányok zenei képességét és fogékonyágát méltányolja, különös tekintettel a magyar zenére, melynek kiváló kezelői — s ha fejlesztői nem is, de a szomorú török uralom korában és később is megmentői és fenntartói voltak. Bemutatja és felsorolja a cigányzene fő korypheusait a 15. századtól kezdve az újabb időkig, különösen kiemelve Biharit és Csermákok, kik a cigány-magyar zene legmúltabb képviselői voltak. Megemlékezik Liszt Ferencnek a „cigányokról és cigányzenéről” írt művéről, mely az időben méltó felháborodással töltte el az egész országot és nemzetet. Végül azon ohajtásnak ad kifejezést, hogy Magyarország tartsa meg továbbra is a maga cigányzenészeit és méltányolja azon elvált hazánkat érdemeit, hogy a magyar zenét a nehéz időkben is fenntartották és az utókorának megőrizték.

Utána Keesenovics Pál kegyes tanítórendi fogymnasiumi tanár foglalta el a főolvasó asztalt. Előterjesztésének tárgya a „Biztosítások”, különösen az életbiztosítás volt, mely sok családnak, bár némi áldozatok alapján, de nyugalmat biztosítja. Kedvelyes előadási modora mindvégig éhben tartotta a szépszámú közönséget.

A főolvasó társaság banquetje.

Nem olyan volt ez, mint másféle banquet, melyre letekig szoktak készülni, némelyek a tolettek s mások a dietákkal — ez csak úgy teremtődött egy pillanatban, úgy alakította egy varázserő, egy szó csupán, mely azonban női ajákról hangozva, néha esodát teremt. Ez esetben esodát ugyan nem, de alkotott olyan estét, melynek gyönyöreire sokáig fog még visszagondolni az, ki abban részt venni szerencsés volt.

Folyó hó 10-iki estére ugyanis társas összejövetelt volt határozva a felolvasó társaság választmányja által azon megjegyzés kíséretében, hogy a banquetten nők is vesznek részt. Nosza volt is feszült várakozás azok részéről, a kik fél 8 előtt a „Proféta” nyerni terében azt találgatták, hogy jönnek-e hát valóban nők erre a „készületlen banquettra”. A kik a föntemlített „varázsszót” hallották, azok meg is voltak győződve arról, hogy várakozásukban nem csalódnak.

S úgy is lett. Csakhamar megjelent Dr. Katona Béláné, kít Hornyik Józsefné, Pócsy Györgyné és Dr. Szombathy Istvánné követtek. A rendezők örömmel fogadták a kedves vendégeket, kik azon örömhírt is hozták: hogy Dr. Szeless Józsefné, Papp Sándorné, Szokolay Mihályné, Darányi Ferencné s Fördös Dezsőné is azonnal megjelennek. Alig eszedül! De az ezek fogadtatásából származott örömszaj, midőn Dr. Tassy Pálné és Tassy Irma megjelenése új-

ból előidézte azt s miután a társulati tagok is együtt voltak, megkezdődött az igazán fesztelen, kedélyes vacsora, melyet családianak annál jogosabban mondhatunk, mert a kerekedett jökevény közepett azt a megjegyzést tette valaki: hogy az estély valóságos névnapj sznevezti.

A toaszítottát Hanusz István főelőiskolai tanár kezdette meg, ki szellemes megjegyzéseivel egyik oka volt annak, hogy a társaság oly hamar derült hangulatba jutott. Toaszítában a hölgyeket éltette. Gyors egymásutánban következtek ezután Dr. Tassy Pál, Habina János, Léstár Péter, Nagy Ferencz, Dr. Horváth Ádám és Pintér Kálmán talpraesett toaszitjai, melyek arról nevezettek, hogy Tassyét kivéve (a ki egyedül nős a toaszítottások között) mind a hölgyekre mondatott. Ebből kifolyólag támadtak azután azon szellemes megjegyzések, élénk és vidám hangulat, mely éjtelentán együtt tartotta a társaságot.

A társalgást dal, majd tánc váltotta fel. Im lehet mulatni, még pedig jól nagy előkészületek nélkül is és ez improvizált estély közelebb vitte megoldásához azt a kérdést, teljesüléséhez azt a közőhajt, hogy ha mulatunk, így essék az, hogy még finanziaális szempontból sem hagyjon maga után rossz utózt.

Adakozás.

A főváros budai részén építendő ref. templom építésére Sárközy Julia k. a. ivén adakozni szivesek voltak: Haris és Zeillinger (Budapest) 1 frt, Mezőfi Gedeon (Budapest) 1 frt, a keeskeméti takarékpénztári egyesület 10 frt, Dr. Szess József 5 frt, Gáll Ferencz törvényszéki elnök 2 frt, Özv. Szappanos Sándorné 1 frt, Molnár János 5 frt, Csókás Józsefné 1 frt, Pócsy Györgyné 1 frt, Sikari Gáspárné 1 frt, Györfly Balázs 1 frt, Mádi János 2 frt, Antal Péterné 1 frt, keeskeméti Nép-bank 5 frt, Katona Béláné 1 frt, Papp Sándorné 1 frt, Csabai Imréné 1 frt, Szél Imréné 1 frt, Gróf Ráday Margit 1 frt, Özv. Keresztes Benedekné 1 frt, Kun Anna 1 frt, Szeeles Kálmánné 1 frt, Katona Zsigmondné 2 frt, Katona Zsigmond 5 frt, Özv. Nagy Pálné 1 frt, Mester Mihály 2 frt, Kovács Sándor 1 frt, Szappanos Elekné 2 frt, Özv. Mádi Pálné 1 frt, ifj. Szappanos Elek 1 frt, Özv. Garaeci Pálné 1 frt, Keresztes Jánosné 1 frt, Héjjas József 50 kr., Muraközy Józsefné 2 frt, Szigethy Istvánné 1 frt, Mónus Ferenczné 1 frt, Zombory Lászlóné 1 frt, Váradi Juliánna 1 frt, Szűcs Jánosné 1 frt, Darányi Ferencné 1 frt, Kúcsár Sándorné 50 kr., Laukó Károlyné 1 frt, Zsitvay Béláné 1 frt, Özv. Keresztes Jánosné 1 frt, Györfly János 50 kr., Szokolay Mihályné 1 frt, Özv. Sárközy Józsefné 50 kr., ifj. Szeeles Kálmán 1 frt, Prandtner Alajosné 50 kr., Özv. Jausz Józsefné 1 frt, Léstár Péter 1 frt, Tormássy Mihály 1 frt, Agi Lászlóné 1 frt, Özevgy nemes Kiss Józsefné sz. Bozó Judit 5 frt, Özv. B. Kiss Józsefné sz. Domján 1 frt, B. Kiss Györgyné 1 frt, Héjjas Pál 50 kr., Nyíri Károlyné 50 kr., ifj. Szappanos Jánosné 1 frt, Kis Béláné 1 frt, Bereczky Jenőné 50 kr., Nagy Lajos ügyvéd 1 frt, Váry Lajosné 50 kr., Lakatos Sándorné 1 frt, Talpakovics Vazul 1 frt, Hankovszky Imréné 1 frt, Vajda Gyuláné 50 kr., id. Nagy Lajosné 1 frt, Szűcs Ferencz 1 frt.

Kimondtam a szót. Köszönet neked,
Tisztelt barátom —
Réli. Ejj, egy szót se szólj
A köszönetről többé, mert bizon
Neheztelésre késztes engem is.
Hallgass meg inkább, édes öregem.
Olyat készüls most tenni, mely, tudom,
Ellenkező egész valóddal és
Számodra várt nyugalmat nem hozand.
Szakítani multaddal, a szép varázsszal,
A mely idáig pályához bővölt;
Egy megszokott eszményi szebb világbl
A próza szük körébe szálíni le —
Öreg barátom, jól megmondodád?
Balla. Meg, s azt hiszem, nincs többé semmi vágyam
Járdalni a dicsőségnek síkamlás
Deszkán.
Réli. Úgy? Te azt hiszed? Nom lám, még
Biztos magad se vagy, csak úgy hiszed.
Hát hogyha majd csendes magányodon
A régi tündér képe megjelen
És visszahív, mit fogsz felelni?
Balla. Hám
Tündéregézet nem hat; megszokám
Híd kecskemetésűt venni, mint
Tündök fényt; hisz! a színeszi pálya
Csak álmodásból s ébredésből áll.
Királyi álom — koldús ébredés! ...
Réli. Te már ez ellentétet megszokád:
Lebegni próza s költészet között,
S azért mondom, ha tán csupán a prózát
Kell majdnem érezned, nehéz leszen.
Balla. Nem, nem, barátom. Edzett már e szív,
S nincs oly dolga többé, mit elviselni
Ne lenne köpés.
Réli. Hát rabszolga munkát
Fog-e végezni majd nyugton, a ki
Kötők tolmácsa volt a színpadon?

Mert inok dolga másolás, barátom.
S hídeg, száraz fogalmazványokat
Másonlól délig, déltán szünetlen
Rabszolgamunkával fölér.
Balla. Igaz;
De én e munkát megszoktam korán;
Hisz! a nyomorral küzde annyiszor
Néhány krajczárnyi díjért másoké
Szerepeket s egész darabokat.
Kedvelve tevéem mégis, nem zúgoltam!
Oh, hisz! pályám szerelme bizgatott!
(Fájdalommal)
Most már ezt a szerelmet is kiölték
Belőlem ...
Réli. Nem zavarlak hát tovább,
Magadra hagylak, gondolj és határozz. (Ej.)
IV. Jelenet.
Balla, Ákos (a baloldali ajtón bejön, megáll s egy
darabig nézi a merengő Ballát.)
Ákos. Bátyám!
Balla. (kölentlenül) Te vagy?
Ákos. En; szóvivője annak,
Ki nem büns, csak ön előtt, mivel
Nemcsen hevében — büszke lelke szigorán —
On félre érté nagybátyám erélyét,
Mely végre is az agynek szólt, nem önnék.
Balla. (néni gúnygal) Nem énnekem? Valóban? Hej,
(öcsém)
Sok mindenem ment át a vén színesz,
Többszörte látott bús, mint vig napot,
Tapasztalt gögöt, megvetést, lenézést;
Eltúrte mind békén, hisz! sorsa ez,
Csak egy, csak egy faj igazán, öcsém:
Ha meggyalázzák egyszer azt a multat,
Melyért egy élet lett az áldozat!
Ákos. De ki gyalázta hát meg?

Balla. Eh, ne kérdj;
Jelen voltál te is, jól láthatád,
Miként dühöng bátyád, tudtában
Annak, hogy ő igazgató, hogy így meg
Ugy... iten ő parancsol... nincs kivétel...
S a többi. Én meg ottan kötöttek,
Kérdő gyerkőcök közt, csak hallgaték;
Fájdalmam és a szégyen, büszkeség, düh
Lezárták ajkimat. S mindez miért?
Mert nem akartam bujni oly szerepbe,
Mely nem nekem valói.
Ákos. Hadd szóljak én is;
Lám, igazam van, Balla bácsi, mert
Valóban félreértés itt a baj.
Hát Balla bácsi sem lehet kivétel,
Ha egyszer a szabály szabály marad,
S bizon, ha meg nem tartja, oly hibás,
Miként a többi. No de hát a bátyám
Csak azt akarta megmutatni, hogy
Legjobb barátjának se kedves akkor,
Ha a szabály forgó kerekében, és
Nem tőr kivétel a közokarat.
A mit tett, látszathól tevé, a mig
Szívében megszolgált a jóbarát
S kérő bocsánatát a jóbarát.
Balla. Elég. Hisz! nem kívánhatom te töled,
Hogy bátyád ellen légy védelmezőm,
De menteni se mented. Ne szólj — eredj ...
Ákos. Neheztelésé hát engem is ér?
Balla. (tagadólag int).
Ákos. Tapasztalom. Pedig nincs igazam,
Mert nem rokonvér készlet védelemre,
Hanem az érzés, mely szívemnek úgy fáj,
Ha meghasonlásukra gondolok.
Édes, jó Balla bácsi, higye el,
Hogy nemcsak öné kinos e dolga,
Nagybátyám is, szegény, e két napon
Levert, határozatlan, tétova. —

Balla. Elég határozott volt, a mikor
Lehordott annyi ember hallatára,
S nem volt levert seppet se, a mikor
Nagy fennen azt levet szemre, hogy
„A vén színesnek esse több lehetne ...“
Ákos. (vénkapitő modulatoz tesz)
Balla. Hiába! intetsz, úgy volt biz! az
Mind egy betűig (Kesztenén). Vén színesz!... No vén
Színesz, legyen tehát ezán eszed,
S vedd a világot úgy, a hogy van!
Ákos. Igazán
Megfoghatatlan Balla bácsinak
Viselkedése.
Balla. Hogy megfoghatatlan
Előtted, azt tudom. Mi vagy te még?
Ifjú fa, melyet gondall örözek
Gyümölcsét leve, várva nagy mohón,
S ha egy-kettő mosolyg a zöld level közt,
Dicsécszik gazda, kertész szünetlen.
Oh, voltam én is „bonviván szerelmes”,
Milyen te most, oly ifjú, úde fa,
Csupán parádnak való a szin-
Padon; csak egy kicsiny szerepemért
Volt bő dicséret, taps, kényezetés;
Pillangó voltam, cifra, tarka, himes! ...
Hanem mindam nem lesz ez így, öcsém;
A lepkekor majd szépen elröplő;
A gyenge fábl vén fa is leszen,
S a vén fát — érte-dé, öcsém — a melynek
Gyümölcsé ezeknek volt élvezet,
A vén fát most már tépheti vihar,
Hadd messe, sértse bárki, védelem
Számára nincsen. Hej, bizon pedig
A vén korban nehéz a gyógyulás!
Öreg színesznek sorsa ez, öcsém.
Hogy értenél te engem, vén színesz?
Hagyj hát magamra ...
(Folytatás következik.)

Utóbbi időben itt Kecskeméten is történt vizsgálás üvegeinkhez hasonló utánzatokkal. Ezért van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a természetes

PARÁDI VIZ

egyedüli főraktárát újolag

PATAKI és NYIRÁDY

üzégnek adtuk át.

1 literes palaczk ára 20 kr.

1/2 literes palaczk ára 10 kr.

Nagyobb vételnél előnyösebb ár van.

Kiváló tisztelettel

Gróf Károlyi Gyula Ö excellentiája parádi ásványvízforrások kezelő hivatala **Parádon.** 83 (10-1)

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, miszerint helyben 14 év óta fennálló **asztalos-üzletemet** újabban olyképp rendeztem be, hogy nálam nagy választékban és mennyiségben, kitűnő száraz anyagból műhelyemben elkészített

kész épület asztalosmunkák

nevezetesen: 8 és 9 láb magasságú kétszárnyú ajtók, 5, 6, 7 láb magas ablakok, szőnyeg-ajtók teljesen felszerelve, felvasalva, a legjobb ízlésnek és eszünknek megfelelően kiállítva jutányos áron kaphatók. Kaphatók szobabútorzatok is.

A kész munka számtalan előnye mellett főgyémánt érdemel az, hogy ez úton első kézből kapja a vevő az önmaga által megsejlelt, kiválasztott darabot, és az építők által a költségvetésből leengedni szokott százalékot nem kell a selejtes munka kénytelen kelletlen elfogadásával drágan visszafizetni.

Ezen bajon kívántam vállalatommal gyökeresen segíteni, és a midőn erre a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívom, és irányomban eddig tanúsított pártfogásáért ezennel hálás köszönetemet nyilvánítom és azt jövőre is kérem, vagyok alázatos szolgálója

Varga László, asztalos.

IV. tized 117. sz.

66 (3-3)

Kitüntetett:
A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triestzi 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é. nemzetk. gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A terontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy érmmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVÍZE

Kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomorak az idegrendszer bántalmán alapuló bajában. Általában a víz mindazon körökönél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
Főraktár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál Budapesten.

Ügyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack **1.800,000** palack.

Kecskeméten kapható: Bóka Zsigmond, Dávid Bertalan, Feuer Jakab, Gyenes Sándor fiai, Katona Zsigmond, Molnár János gyógyszer., Pataky és Nyirády és Witz Gusztáv uraknál. 62 (12-3)

A z e l s ő o s z t r á k

Ajtó-, ablak- és szobatalaj-gyári

t á r s a s á g

BÉCSBEN, IV. Heumühlgasse 13. alap. 1817.

MARKERT M. vezetése alatt

ajánlja nagy árúraktárát, melyben kész ajtók és ablakok bezárólag kapesokkal, úgyszintén puha hajótalajok s tölgyfából amerikai fries- és parquettalajok.

A gyár szárazfa-anyagjának nagy raktára által, mint szintén kész áruinak nagy készlete következtében ama helyzetben van, hogy minden szükségletet fent nevezett árukból a legelővidebb idő alatt teljesíthet.

A gyár vállalkozik portálék előállítására, kaszárnyák, kórházak, iskolák, irodák stb. stb. berendezésére is, nemkülönben mindenféle, géppel előállítható faművek elkészítésére, adott rajzok és minták után; kivéve a házi bútorokat.

34 (12-6)

Árlejtési hirdetmény.

Tisza-Kürt jász nagykun-szolnokmegyei községben a torony falának meghagyásával egy 12.795 frt 32 kr. költségvetéssel ellátott református templom építendő. — Pályázat akként történik, hogy minden vállalkozó — kívánatra — a lelkési hivataltól egy oly költségvetésmásolatot kap, melyben az anyagok megnevezése, mennyisége s méretei részletesen megnevezve, de az árak kitöltve nincsenek s ezen árak kitöltésével ellátott ajánlataikat borítékba zárva s 10 százelek bantapénz, vagy megfelelő érték csatolásával folyó 1886. évi **ápril hó 30-ig** a ref. lelkési hivatalhoz beadni, vagy beküldeni kötelesek. — A terv és részletes feltételek a lelkési hivatalnál mindennap megtekinthetők. — A zárt ajánlatok f. évi május hó 2-án délelőtti 10 órakor bontatnak fel. — Az építkezéshez szükséges homokot behordva; továbbá az anyagok beszállításához szükséges fuvarokat (u. m. a téglá beszállítása a község alatti térről; fa-, horgany- és vas-anyagok a Tiszapartjáról s a mézanyag a legközelebbi gőzszállomástól) az egyház tagjai teljesítik. — Az egyháztanács fenntartja magának az árak csekélységére való tekintet nélkül szabad választási jogot. — Az építkezéshez szükséges részletrajzok készítése a pályanyertes építész gondja leendő.

Tisza-Kürt, 1886. ápril 8.

Az egyháztanács.

84 (1-1)

ESZAKMAGYARORSZÁGI

egyesített

köszénbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kitűnő minőségű hazai köszönterményeinket gyári-, gazdasági- és hazai célokra a legjutányosabb árak mellett

Rendelvényeket kérünk központi irodánkba **Budapest, Erzsébet tér 10. sz. alá** intézni.

Az igazgatóság.

72 (10-3)

Méltóságos **Uzovics Pál** izsáki uradalmában 100 hektoliter legjobb minőségű, egészséges, csiraképes

lófogú kukoricza (csalamádénak)

van eladó; ára helyben métermázsánként 7 frt.

A venni szándékozók forduljanak fenti uradalom izsáki tisztartói hivatalához. 64 (5-5)

Méltóságos **Uzovics Pál** izsáki birtokán, egy négytőrejtű jó karban lévő

cséplőgép

minden szerkezettel ellátva eladó.

Bővebbet az izsáki tisztartónál. 75 (3-2)

Házeladás.

I. tized, Petőfi-(nagykávéház) útcajában lévő 235. sz. alatti ház, — nagy udvarral, pince- és istállósval — kedvező feltételek mellett eladó.

Értesítést ad nevezett házban

Vértesi József.

76 (2-2)

Lakás- és bolt-kiadás.

A takarékpénztár egyesület nagy-körösi-útcza sarkán létező kétemetesz házban egy első emeleti, két szoba és előszobából álló

lakás és egy bolthelyiség

Szt.-György naptól kezdve bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatósága.

77 (2-3)